

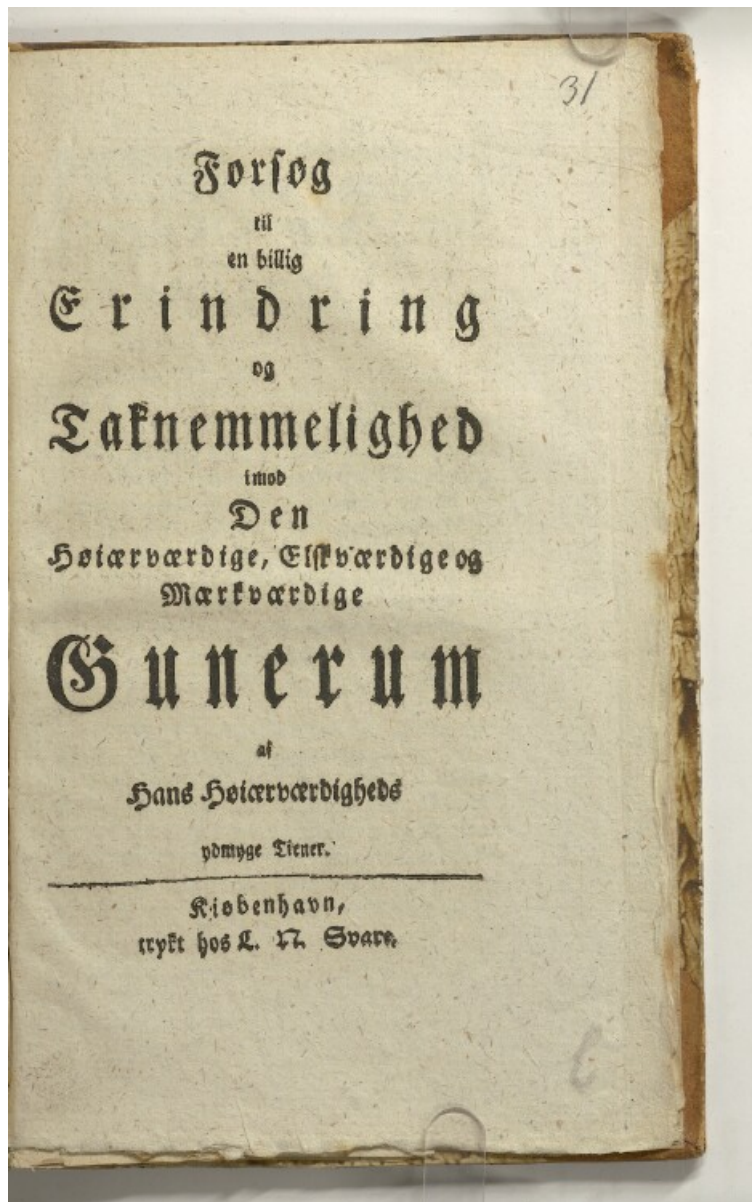
Titel: Forsøg til en billig Erindring og Taknemmelighed inod Den Høiærværdige, Elskværdige og Mærkværdige Gunerum af Hans Høiærværdigheds ydmyge Tiener.

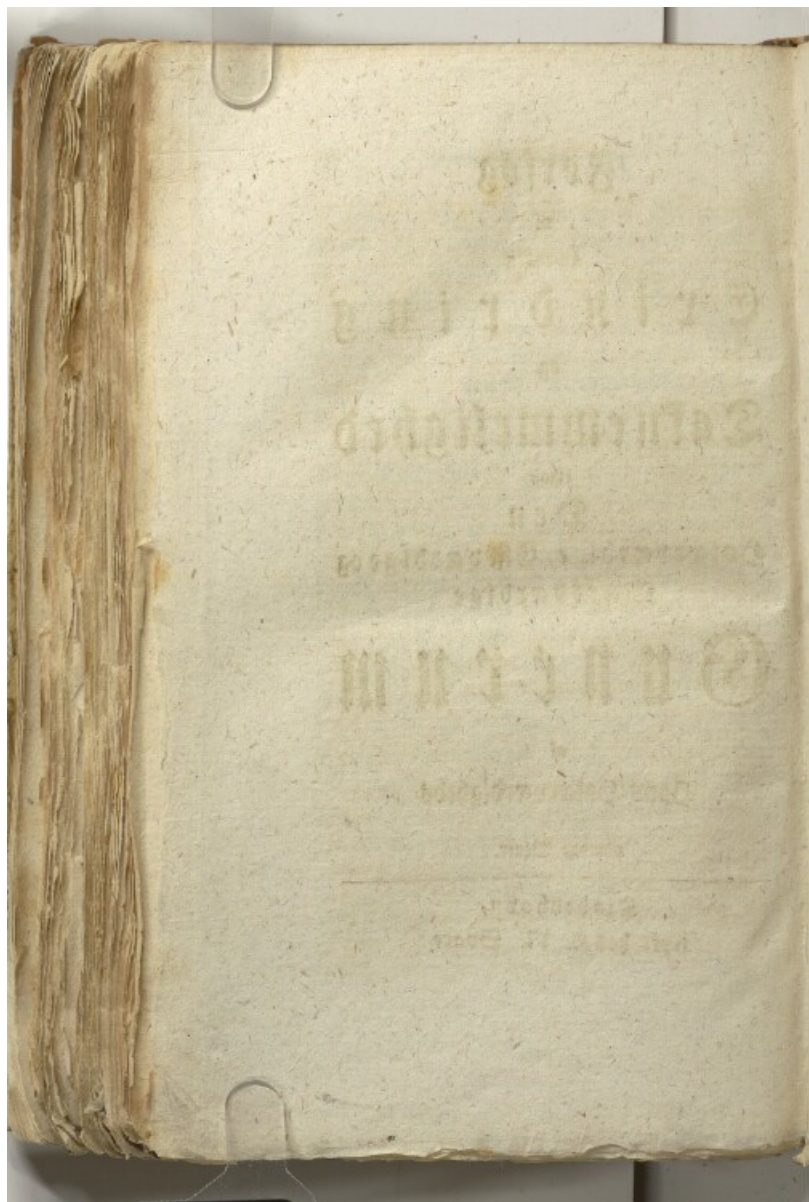
Citation: "Forsøg til en billig Erindring og Taknemmelighed inod Den Høiærværdige, Elskværdige og Mærkværdige Gunerum af Hans Høiærværdigheds ydmyge Tiener.", i *Luxdorphs samling af trykkefriadens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16*, L.N. Svare, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefriadens Skrifter: https://tekster.kb.dk/catalog/tfs-texts-1_016-shoot-workid1_016_031/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefriadens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Vi gjør saa mange et uagtsom, ja oftest
unyttig Blik ind paa Verdens Scene.

De afvejlende og oftest tragiske Optrin,
som vort graadige Nie er Bidne til, borger af
os vort Eftertanke, som den igien giver os med
Renters Rente, naar vi ikke selv misunder os
den Lykke, at være en agtsom Tilskuer af de
forunderlige Forandringer, som det behager
Verdens Herre, at sammenkiede i sin viise og
kierlige Huusholdning med os i dette vort for,
te og saa mange misfommelige Timer underka,
stede Liv.

Skulde vi da blive ved, at indbese vor
Forvirring og Nygierighed imellem de rasler-
de og forføriske Skuespil, som vore Lidens-
skaber leverer os, uden at aabne vort Nie, for
at betragte Guds Fingre igiennem de for vore
forvildede Sandser mørke og usforstaaelige For-
andringer, det milde Forsyn af lutter Raade
og Visdom tillader Mennesker at være Bid-
ne til?

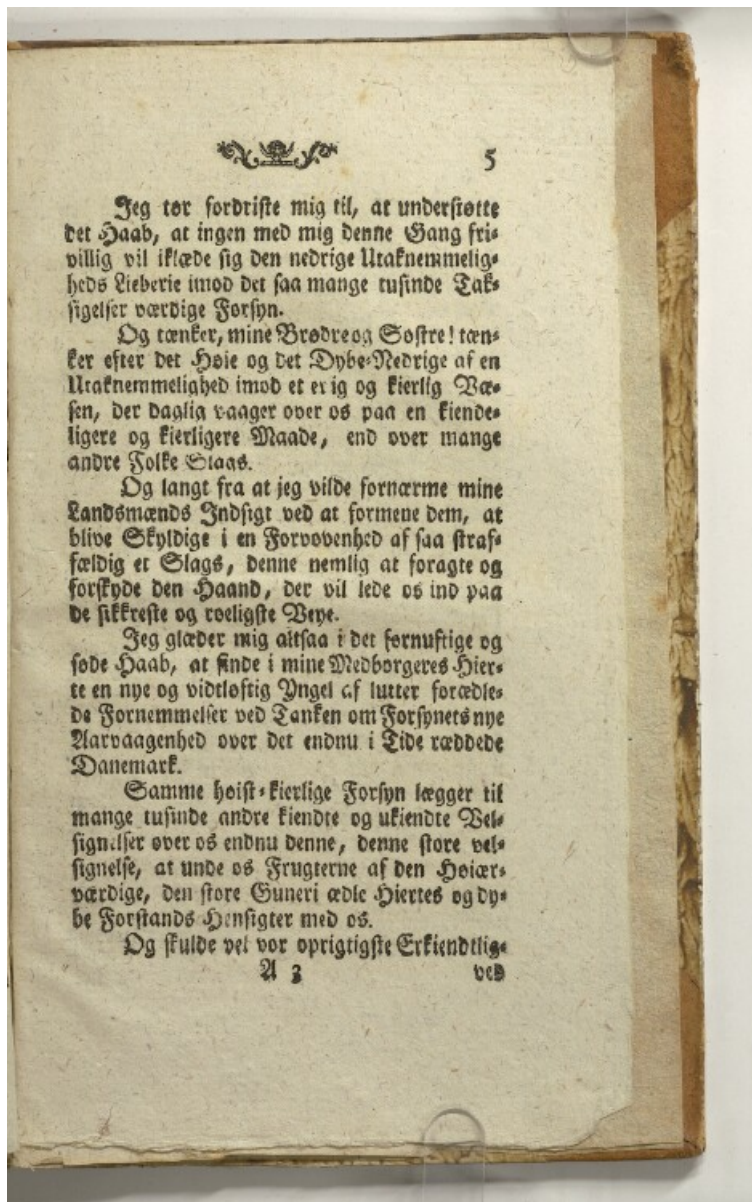

Her aabner sig nu en nye Scene i vort
Kiere Danemark.

Og skulde Uagtksomhed endnu denne Gang
faae Frihed til, at kaste et Skjul for vort
Dre? Nei! den ubillige Glemmelighed, Modet
til Uaktuelighed, vilde da spille Røster,
og vanære en heel Nations Begreber, Ind-
sigt og Glemmelighed.

Den vanskabte Smag, der var nær ved
for evig at bestemme vor hele Nation, er, For-
synet være lovet! robet, og vor milde og store
Regent, der en Tid lang ansaae os, som Børn,
der snart kunde, (som og virkelig skeede) mis-
bruge hans dybe og Indsigtfulde Kierlighed
til sit Folk ved den tilladte Skrivelser og Tryk-
ker. Frihed, rædder os, midt i vor udsælske
Tvivl og Frygt for Fremtiden, saa at blive en
Gjenstand for alle andre Nationers billige For-
agt og Bømmelse.)

Men tillader vi vel vor Fornuft, at for-
skrive os denne Gang en enkelt Erkiendtlige-
hed imod Forsynet? Og skulde vort Kierte ik-
ke denne Gang kiende til mere, end enkelte For-
nemmelser, og vort Land skulde den ikke
robe en meer end almindelig Opmærksomhed,
ved noye at betragte Udgiften af Danemarks
nærværende Forsætning, for at faae Leilighed
til at beundre den evige Wiisdoms Regie-
re. Maade over sine Verdner og Kloder,
men i sær over denne liden Kant af Jord. Klod-
den, vort kierte Danemark? Jig

5

Jeg tør fordrifte mig til, at understøtte det Haab, at ingen med mig denne Gang frivillig vil iklæde sig den nedrige Uaknæmmeligheds Lieberie imod det saa mange tusinde Taksigelser værdige Forsyn.

Og tænker, mine Brodre og Søstre! tænker efter det Høie og det Dybe-Nedrige af en Uaknæmmelighed imod et er ig og kiertlig Væsen, der daglig vaager over os paa en kiertligere og kiertligere Maade, end over mange andre Folke Slaaer.

Og lange fra at jeg vilde fornærme mine Landsmænds Indsigt ved at formene dem, at blive Skyldige i en Forvovenhed af saa straf-sældig et Slags, denne nemlig at foragte og forskyde den Haand, der vil lede os ind paa de sikreste og roeligste Veye.

Jeg glæder mig altsaa i det fornuftige og søde Haab, at finde i mine Medborgeres Hjerte en nye og vidtloftig Yngel af lutter forædledes Fornemmelser ved Tanken om Forsynets nye Narvaagenhed over det endnu i Tide ræddede Danmark.

Samme høist kiertlige Forsyn lægger til mange tusinde andre kiendte og ukiendte Besigelsener over os endnu denne, denne store velsignelse, at unde os Frugterne af den Høier værdige, den store Guner ædle Hjertes og dybe Forsyns Hensigter med os.

Og skulde vel vor oprigtigste Erkiendtlige
A 2 ved

hed vægre sig ved, at oprette iblant os, til
Glæde for os selv og til Ære for vore Efter-
kommere, en nye Erindrings og Taknemmelig-
heds Tidspunkt, og Æres Mindes-Mærker
over vor heldigste, vor elskværdigste Gæstgæst?

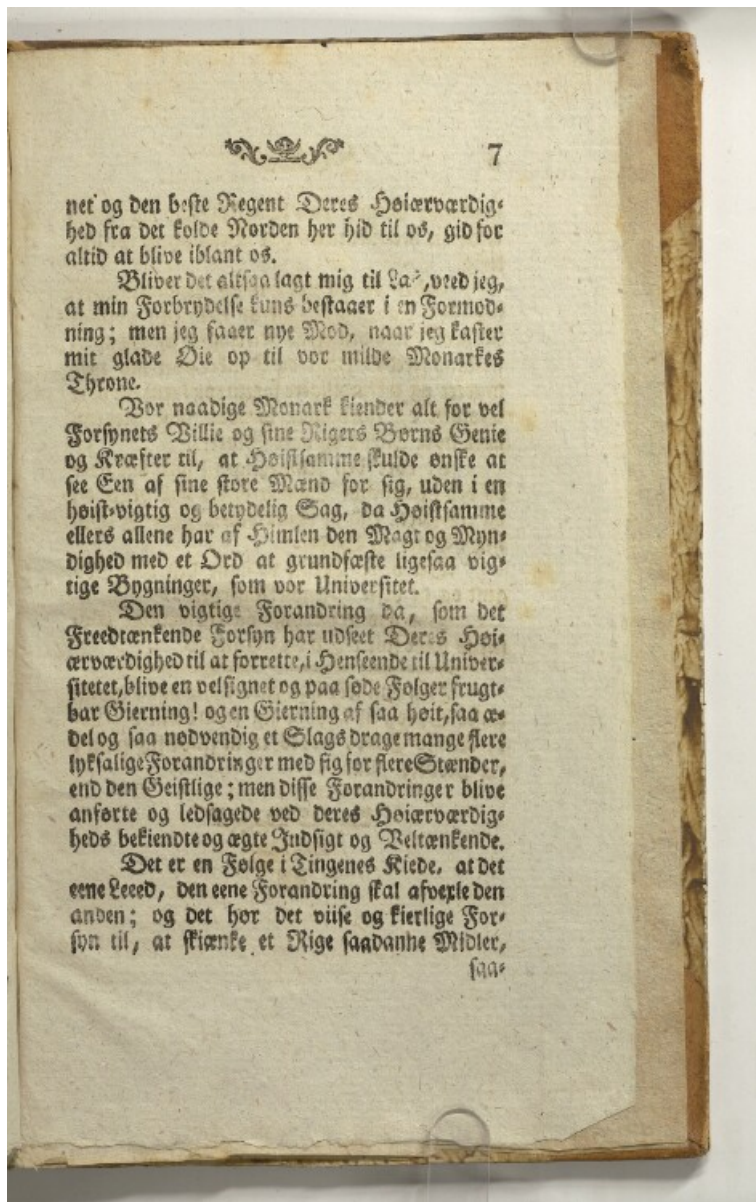
Nei; alle mine Medborgere saavel som
hver retskaffen og adelsindet akademisk Bor-
ger vil ikke see suurt ved Igienntagningen
af disse Blade; men jeg tør meger mere for-
mode, at vor Høitærværdige Gæstgæst billigste
Noes vil vore under Pennen hos mange er-
fiendelige Lærde og U lærde, der vil paa en hel-
digere Maade kunde udføre det, jeg her med
saa saa og usfuldkomne Ord stammer om.

Naar Sygdommen staaer paa Pynten
af sin Krijs, da kommer den erfarne Læge ret
tilpas. Naar Tvivl og Frygt igienntag-
ker alle Geleederne i en Armee, da skionner
man først paa, at sætte den rette Pris paa
en retskaffen og evet General.

Store Gæstgæst! Jeg veed ikke, om jeg
fornærmer Dem, ved Taanet af disse to Lig-
nelser, men mit Herte og min Fornuft tør
vente af deres Høitærværdighed en mild Dom
over den, der borger af andre det, han ikke
selv har Evne til at pynte sig med.

Skulde jeg vel staae i Fare for at erhver-
ve mig mine Overmænds hemmelige Misfor-
noiselse, om jeg tørde sige, at, da vor fædre-
verfætted loed til at ræve og vasse, hentes Forsy-
net

ner og den beste Regent Deres Høierverdighed fra det kolde Norden her hid til os, gid for altid at blive iblant os.

Bliwer det altsaa lagt mig til Pa^o, vored jeg, at min Forbrydelse kun bestaaer i en Formodning; men jeg faaer nye Mod, naar jeg kaster mit glade Die op til vor milde Monarkes Throne.

Vor naadige Monark kender alt for vel Forsynets Villie og sine Rigers Børns Genie og Kræfter til, at Høifsamme skulde ønske at see Een af sine store Mand for sig, uden i en høist-vigtig og betydelig Sag, da Høifsamme ellers allene har af Himlen den Magt og Myndighed med et Ord at grundfæste ligesaa vigtige Bygninger, som vor Universitet.

Den vigtige Forandring da, som det Freedrænkende Forsyn har udsæet Deres Høierverdighed til at forrette, i Henseende til Universitetet, blive en velsignet og paa søde Folger frugtbar Sierning! og en Sierning af saa høit, saa ædel og saa nødvendig et Slags drage mange flere lykkelige Forandringer med sig for flere Stænder, end den Geistlige; men disse Forandringer blive anførte og ledsagede ved deres Høierverdigheds bekiendte og ægte Indsigt og Betænkende.

Det er en Følge i Tingenes Riede, at det eene Leed, den eene Forandring skal afveerle den anden; og det hør det viise og kiertlige Forsyn til, at skænke et Rige saadanne Midler, saa

saadanne Mænd, paa hvis Zudsigt og Hiertelag en heel Nations hele Velgaaende tor hvile sig.

Lader os da ikke, mine Medmennesker, ved den fædelige Bantroe eller den ubillige Mistvill rykke den evige Kierlighed af Hænderne dens Freds-Pagt og Tanker over os, men snarere og erkjendligere forøene og formere vore Bønner og Forbønner for vor vlske Regent, vore store Mænd og vore Stater.

At røre den Altmægtige til Medynk over os ved brændende Bønner bliver nok bedre og og rigtigere, end at tænke paa Oprør og Ulyshed i Sind og Sæder.

Det beste Bæsen velsigne den beste Regent og de beste Mænd i Rigerne.

Vor Hoiærværdige og ælskværdige Guænerus blive stor i Tid og i Evighed.

Den som ikke har Færdighed nok i det laestiske Sprog til at vove sig fremdermed i vore kritiske Tider, nodes til at stave sig frem i sin Moders Maal.

